

Tijd van leven

‘Met Jack Wouterse had ik het om half vijf ’s morgens al over gebraden kippetjes’

Wilfried de Jong (54)

Tv-presentator, schrijver en theatermaker. Onlangs verscheen zijn boek 'Kop in de wind'

Heeft u een agenda?

‘Al jaren niet. Op de een of andere manier onthoud ik het allemaal wel, het komt misschien één keer per jaar voor dat ik een dubbele afspraak maak. Ik kan er niet tegen als mensen in juni vragen: 14 november, ’s avonds om acht uur, kun jij dan? Misschien heb ik dan wel net een weekje vrij en dan heb ik één zo’n lullige afspraak staan. Dat gaat mijn hoofd compleet beheersen: er is iets vastgezet in mijn leven en dat wil ik niet. Ik wil leegte houden. Net als dat ik het idee moet hebben dat er elke week een paar gaten vallen in de tijd waardoor ik mijn fiets kan pakken Dat is zo vruchtbaar en zo belangrijk voor mijn rust en mijn gezondheid, daar leef ik eigenlijk op.’

Heeft u een vaste werkindeling?

‘Nee, daar is mijn werk te grillig voor. Alleen voor de krant is er sprake van regelmaat: elke zondagavond schrijf ik mijn column voor *NRC*. Mijn vrouw en kinderen weten dat ik om half zeven naar boven ga, ook al is het toetje er nog niet. Een deadline went nooit, ik hik er altijd tegen aan, toch is er nooit twijfel dat ik ’m haal. Ik schep er genoeg in om als ik mijn stukje om kwart voor tien moet inleveren, het ook precies op die tijd te versturen zodat je kunt zien: het is op 21.45 uur verstuurd. Een enkele keer schrijf ik over iets wat op zaterdag is gebeurd, zoals een wielerklassieker, en dan heb ik last van die zee van tijd tot aan zondagavond: het lukt me niet om eerder te schrijven. Er moet druk op staan.’

Heeft u nog enig gevoel van tijd gedurende de opnames van uw programma ‘24 uur met...’?

‘Aan trek voel ik hoe laat het is: trek in koffie, trek in een boterham, trek in avondeten – op die manier kun je de tijd aardig in de gaten blijven houden, ook in een donkere ruimte. Al ben ik ook wel eens een paar keer de tijd kwijtgeraakt: met Jack Wouterse had ik het om half vijf ’s morgens al over gebraden kippetjes. Het is niet altijd een feest om die studio in te stappen, helemaal niet, ik heb er echt aan moeten wennen. Ik weet dat het uiteindelijk goede televisie oplevert, maar in die 24 uur is het een zwaar baantje; ik ben voortdurend aan het denken.’

Waar verdoet u uw tijd aan?

‘Niksen is voor mij heel waardevol. Een deel van mijn werk bestaat uit verzinnen en dan moet je je tijd verdoen om op goede ideeën te komen. Dat betekent uren met kranten en boeken in de weer zijn, naar de pick-up lopen om platen op te zetten, muziek luis-

teren en wat voor me uit staren. Daar ergens, in die tijd – en dat kunnen juist ook *split seconds* zijn – ligt het geheim, daar ligt de kwaliteit van mijn werk.’

Draagt u een horloge?

‘Vroeger wel, maar op een gegeven moment gaan die dingen kapot, of je duikt ermee in een zwembad en dan zijn ze beslagen. Wat overigens heel mooi is: kijken en dan een wolk zien in plaats van wijzers. Ik was ooit op vakantie in Bologna, waar een aanslag is geweest op het station, en vervolgens is de klok altijd op vijf voor half elf stil blijven staan – dat was een heel sterk beeld. En je hebt natuurlijk de wielrenner Wim van Est, die in het ravijn viel en daarna reclame maakte voor Pontiac: “Zeventig meter viel ik diep, mijn hart stond stil, maar mijn Pontiac liep...” Eigenlijk zou het mooier zijn geweest als dat ding stil was blijven staan op het tijdstip waarop hij viel.’

Voor welk boek wilt u graag tijd vrij maken?

‘Ik voel me heel gelukkig bij het herlezen van boeken die me geluk of wijsheid hebben gebracht. Ik herlees graag Paul Bowles, een Amerikaanse banneling die in de jaren vijftig naar Tanger vertrok. Hij kon over mensen schrijven die uit het lood raakten en in hun geest aan het zweven sloegen – die boeken riepen een soort gewichtloosheid in mij op.’

Vallen die boeken niet tegen bij herlezing?

‘Ja, natuurlijk. Ik zoek de sensatie van die eerste keer dat ik door Paul Bowles door Marokko werd geleid en dacht: nu hallucineer ik. Je hoopt dat je weer die frisheid aantreft van de eerste keer, maar dat lukt niet, na dertig pagina’s leg ik het weg. Daarom herlees ik al dertig jaar Paul Bowles, ik heb het nog nooit uitgelezen en dat gaat me waarschijnlijk ook nooit lukken. Maar ik blijf het wel herlezen.’

Hoe doorstaat u de tand des tijds?

‘Ik sluit mijn ogen niet voor ouder worden. Aan ouderdom doe je niet zo veel, het enige waar je iets aan kan doen is fitheid. Dan lijkt het of je de sleetsheid van het bestaan uitstelt, wat natuurlijk een illusie is, maar wel een leuke. Een jaar of dertig geleden zag ik de film *The Ballad of Narayama*, die bijna letterlijk over de tand des tijds ging: als ritueel sloegen heel oude vrouwtjes hun voortanden stuk en lieten zich op de rug van hun zoon naar Narayama brengen: een plek vol botten en kraaien waar je op de dood wachtte. Eigenlijk een soort bejaardentehuis avant la lettre.’

door Caroline Buijs foto Eddo Hartmann